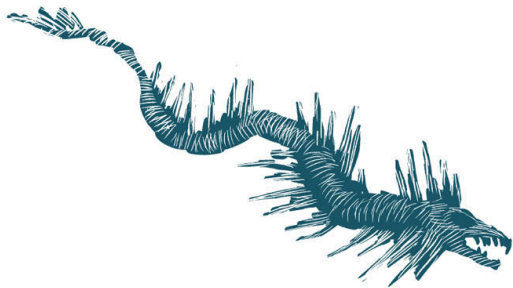

John Connolly

Kniha ztracených věcí

Albatros

Kniha ztracených věcí

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.albatros.cz
www.albatrosmedia.cz

John Connoly

Kniha ztracených věcí – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Přeložila Jaroslava Kočová

© Albatros, 2020

Translation © Jaroslava Kočová, 2008, 2020

Illustrations © Renáta Fučíková, 2020

Text © John Connolly, 2006

ISBN tištěné verze 978-80-00-05999-0

ISBN e-knihy 978-80-00-06045-3 (1. zveřejnění, 2020) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-00-06046-0 (1. zveřejnění, 2020) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-00-06044-6 (1. zveřejnění, 2020) (ePDF)

Knihaztracených věcí

John Connolly

Albatros

Tato kniha je věnována jedné ženě, dospělé ženě jménem Jennifer Ridyardová, a dále Cameronovi a Alistairovi Ridyardovým, kteří se již brzy, možná až příliš brzy, rovněž stanou dospělými.

Protože v každém dospělém dříme dítě a v každém dítěti zase dospělý, který se z něho jednou stane.

„Hlubší významy se skrývají spíš v pohádkách, které mi vyprávěli v dětství, než v pravdivých zkušenostech nabytých životem.“

Friedrich Schiller (1759–1805)

„Všechno, co si dokážete představit, je skutečné.“

Pablo Picasso (1881–1973)

I. O všem, co se našlo a co se ztratilo

Bylo nebylo – neboť přesně tak by měly začínat všechny příběhy –, žil jeden chlapec, který ztratil maminku.

Ve skutečnosti ji ztrácel nepříjemně dlouho. Choroba, která ji zabíjela, byla plíživá a zákeřná, byla to oblada, která ji požírala zevnitř a pohlcovala světlo, kterým maminka zářila, takže její oči s každým dalším dnem trochu pohasly a pleť poblekla.

Jak jí postupně ubývalo, kousíček po kousku, začal se chlapec obávat, že jí nakonec ztratí nadobro. Chtěl, aby zůstala. Neměl sestry ani bratry, a třebaže moc miloval svého otce, maminku měl po pravdě řečeno ještě o něco raději. Život bez ní si vůbec nedokázal představit.

Chlapec, jehož jméno bylo David, dělal všechno možné, aby zůstala naživu. Modlil se. Snažil se být hodný, aby ji zbytečně netrápil svými prohřešky. Po domě chodil tiše jako myška, a když si hrál s vojačky, dával dobrý pozor, aby zbytečně nekřičel. Vytvořil si určité rituály, které se snažil úzkostlivě dodržovat, protože věřil, že osud jeho matky je nějakým způsobem spjatý s tím, co dělá. Z postele vstával vždy levou nohou, teprve pak přes pelest přehoupil i pravou. Při čištění zubů napočítal vždy do dvaceti, teprve pak byly vyčištěné. Vodovodních kohoutků a různých klíček a madel v koupelně se dotýkal vždy tolikrát, kolikrát si určil: lichý počet byl špatný, ale sudá čísla byla fajn, zejména dvojka, čtyřka a osmička byly příznivé, akorát šestce pořád nějak nevěřil, protože šestka byla dvojnásobek trojky, a trojka byla součástí třináctky, přičemž třináctka byla ze všech nejzrádnější.

Když se třeba uhodil do hlavy, praštil se do ní schválně ještě jednou, aby to dohromady dávalo sudý počet. Někdy to musel i zopakovat, protože se mu zdálo, že hlava od stěny odskočila a počet neodpovídá. Jindy se mu do toho připletly vlasy, což také nechtěl, takže kolikrát bušil hlavou o zeď, dokud se mu nezačala točit a neudělalo se mu špatně. Celý ten rok, po který trvala matčina krize, přinesl vždy ráno do kuchyně dvě věci, které večer před spaním zase odnesl zpátky do pokoje: malou knížku pohádek bratří Grimmů a komiksový sešit *Magnet* s oslíma ušima, přičemž knížka musela ležet vždy přesně ve středu sešitu a obojí muselo dokonale lícovat s koberečkem u jeho postele, když si šel večer lehnout, nebo se sedadlem židle, na niž sedával ráno při snídani. Tímhle způsobem se David snažil pomáhat mamince přežít.

Každý den po škole sedával u jejího lůžka. Někdy, když se cítila dost silná, si s ní povídal, ale zpravidla se jen díval, jak spí, počítal každé pracné a sípavé nadechnutí, přál si, aby zůstala s ním. Často si přinesl nějakou knížku na čtení, a pokud byla maminka vzhůru a přišli jí nebolela hlava, prosila ho, ať jí z ní nahlas předčítá. Měla vlastní knížky – romány pro ženy a detektivky a také tlusté svazky v černých vazbách s titěrnými písmenky –, ale víc se jí líbilo, když jí četl starší příběhy: mýty, legendy a pohádky, vyprávění o hradech, rytířských výpravách a nebezpečných mluvících zvířatech. David proti tomu nic neměl. Bylo mu sice už dvanáct a sotva se dal považovat za dítě, ale pohádky a příběhy neprestal mít

nikdy rád a skutečnost, že je od něj chtěla slyšet jeho matka, jeho lásku k nim ještě prohloubila.

Než Davidova maminka onemocněla, často mu říkala, že příběhy jsou živé. Nebyly ovšem živé stejně jako lidé nebo psi či kočky. Lidé byli živí, ať už jste si jich všímali, nebo nevšímali. Psi zase uměli člověka přinutit, aby si jich všímal, když získali pocit, že jim nevěnuje dost pozornosti. Kočky naproti tomu, když se jim to hodilo, dovedly velmi přesvědčivě předstírat, že lidé neexistují, ale to je kapitola sama pro sebe.

Příběhy byly jiné: ožívaly, když je někdo vyprávěl. Bez lidského hlasu, který by je předčítal, bez doširoka otevřených očí, které by je hltaly ve světle baterky pod peřinou, neměly ve skutečném světě jak existovat. Byly jako semínka v zobáku ptáka, čekající, až dopadnou na zem, nebo jako noty k písni napsané na papíře, toužící po nástroji, který by je rozezněl hudbou. Čekaly a doufaly, že dostanou příležitost se zhmotnit. Jakmile je někdo začal číst, ožívaly vlastním životem. Mohly zapustit kořeny v představách čtenáře a změnit ho. Příběhy *chtějí* být čtené, šeptávala Davidovi maminka. Potřebují to. To je důvod, proč prosakují ze svého světa do toho našeho. Chtějí od nás, abychom jim vdechli život.

Takové a podobné věci říkala maminka Davidovi, než onemocněla. Přitom často držela v ruce knížku a láskyplně přejížděla prsty po obálce, stejně jako hladila občas po tváři Davida nebo jeho otce, když řekli nebo udělali něco, díky čemu si uvědomila, jak moc jí na nich ve skutečnosti záleží. Hlas jeho matky zněl Davidovi jako hudba, navíc taková, která vždy přinese něco nového, nějakou zajímavou improvizaci či do té doby skrytý motiv. Jak vyrůstal a hudba v jeho životě získávala větší význam (ačkoli nikdy ne tak velký jako knížky), přestával matčin hlas vnímat jako píseň, protože mu stále víc připomínal symfonii s nekonečným množstvím variací na důvěrně známé téma a bezpočtem melodií, které se měnily podle jejich nálad a rozmarů.

S postupem let bylo čtení knížek pro Davida stále osamělejší zábavou. Když ale matka onemocněla, vrátili se oba zpátky do doby jeho dětství, jen si prohodili role. Než onemocněla, často se přikradl do pokoje, kde si četla, pozdravil ji tichým úsměvem (který vždy opětovala) a posadil se někam poblíž s vlastní knížkou, do níž se začel. Tímto způsobem se sice každý ponořili do jiného světa, ale byli spolu na jednom místě a ve stejném okamžiku. Kdykoli jí David pohlédl do tváře, poznal, zda příběh, který čte, v její mysli ožívá a zda ona žije tím příběhem. Neustále vzpomínal na všechno, co mu kdy pověděla o příbězích a o pohádkách a o moci, kterou nad námi mají a kterou my proto máme nad nimi.

David nikdy nezapomene na den, kdy maminka zemřela. Byl ve škole a učil se – nebo spíš neučil –, jak si zapamatovat báseň, hlavu plnou daktylů a pentametrů, které mu připomínaly jména podivných dinosaurů žijících v prehistorické éře. Do třídy vešel ředitel školy a přistoupil k angličtináři, k panu Benjaminovi (nebo též Big Benovi, jak mu přezdívaly děti, protože byl hrozně vysoký a měl ve zvyku vytahovat z vesty staré cibule a hlubokým tklivým hlasem oznamovat roztěkaným studentům,

jak pomalu to utíká). Ředitel panu Benjaminovi cosi zašeptal a pan Benjamin vážně přikývl. Pak se opět obrátil ke třídě, našel očima Davida, a když promluvil, znělo to vlídněji než obvykle. Oslovil Davida křestním jménem a pověděl mu, že je dnes na celý den omluvený ze školy a že si má vzít tašku a jít za panem ředitelem. David hned věděl, co se stalo. Věděl to ještě dřív, než ho ředitel odvedl do kanceláře pedagogicko-psychologické poradkyně. Věděl to, ještě než se pedagogicko-psychologická poradkyně objevila ve dveřích s hrnkem čaje. Došlo mu to, ještě než se nad ním vztyčil ředitel, který se sice pořád tvářil přísně, ale současně se snažil být k chlapci, který utrpěl tak těžkou ztrátu, laskavý. Bylo mu to jasné, ještě než to bylo vysloveno nahlas a než si spálil jazyk horkým čajem, což mu připomnělo, že je pořád naživu, zatímco jeho matka je navždy ztracena.

Dokonce ani rituály, které donekonečna opakoval, ji nedokázaly udržet naživu. Později ho napadlo, jestli náhodou někde něco nepokazil, jestli ráno něco špatně nespočítal nebo jestli neexistovalo něco, co mohl udělat, a neudělal, a co mohlo vývoj událostí zvrátit. Teď už na tom nezáleželo. Byla mrtvá. Měl zůstat doma. Přes den ve škole si o ni dělal vždy starost, protože byl daleko a neměl žádnou kontrolu nad jejím životem. Ve škole opakování rituálů nefungovalo. Hůř se provádělo, protože škola má svá vlastní pravidla a vlastní rituály. David se snažil využívat alespoň je, jenže nebyly stejné. A teď za to jeho matka draze zaplatila. A právě tehdy se David, zahanbený tím, že selhal, poprvé rozplakal.

Dny, které následovaly, byly jako jedna velká šmouha přicházejících a odcházejících sousedů a příbuzných, vysokých cizích pánů, kteří ho hladili po vlasech a dávali mu šilinky, a tělnatých žen v tmavých šatech, které si Davida tiskly na prsa a štkaly, omračovaly ho vůní parfémů a pachem naftalínu. Sedal dlouho do noci v obýváku, zašitý v koutě, zatímco si dospělí povídali o matce takové, jakou ji neznal, o cizí osobě, která s ním neměla pranic společného: o holčičce, která neplakala, když jí umřela starší sestra, protože odmítla uvěřit, že někdo jí tak drahý mohl navždy odejít a už se nevrátit; o dívce, která utekla z domova, protože s ní její otec ztratil trpělivost kvůli nějaké prkotině, kterou provedla, a řekl, že jí dá cikánům; o překrásné mladé ženě v jasně červených šatech, kterou Davidův otec přímo před nosem odloudil nějakému jinému muži; o vřle v bílých šatech svatebních, která se píchla o trn růže svatební kytice a kapka krve jí na těch šatech udělala flek, který pak všichni viděli.

Když konečně David usnul, zdálo se mu, že ve všech těch příbězích vystupuje, že se účastní každého významného momentu matčina života. Přestal být dítětem, které si nechává vyprávět příběhy z jiných dob. Místo toho se stal jejich svědkem.

Naposledy David matku viděl v pohřebním ústavu, v márnici, než přiklopili víko rakve. Vypadala jinak, a přesto stejně. Byla víc jako za starých časů, než ji oslabila choroba. Byla nalíčená, jako se líčila, když šla v neděli do kostela nebo s otcem do kina či na večeři. Na sobě měla oblíbené modré šaty, ruce sepnuté na břicho. Mezi prsty měla propletený růženec, ale prstýnky jí sundali. Rty měla velmi bledé. David k ní přistoupil a dotkl se prsty její ruky. Byla studená a vlhká.

Otec se postavil vedle něj. V místnosti zůstali jen oni dva. Všichni ostatní šli ven. Čekali na ně auto, které mělo Davida s otcem potom odvézt do kostela. Bylo velké a černé. Pán, který seděl za volantem, měl čepičku se štítkem a nikdy se neusmíval.

„Můžeš ji políbit na rozloučenou,“ řekl otec. David se na něj podíval. Otec měl vlhké oči a zarudlá víčka. Plakal hned ten první den, kdy Davida uvolnili ze školy, a objímal přítom syna a sliboval mu, že všechno bude zase v pořádku. Pak dlouho neplakal, až zase teď. David se díval, jak mu z oka skanula velká slza a pomalu, téměř provinile stékala po tváři. Obrátil se zpátky k matce. Sklonil se k rakvi a políbil ji na tvář. Byla cítit chemikáliemi a ještě něčím jiným, něčím, o čem David nechtěl přemýšlet. Cítil jí to na rtech.

„Sbohem, mami,“ zašeptal. Oči ho pálily. Chtěl něco udělat, ale nevěděl co.

Otec mu položil ruku na rameno, načež se sám sklonil a políbil matku něžně na ústa. Přitiskl tvář k její tváři a zašeptal jí něco do ucha, co David neslyšel. Pak ji opustili, a když se rakev objevila podruhé, byla zavřená a nesli ji čtyři zaměstnanci pohřebního ústavu. O tom, že v ní leží jeho matka, vypovídala jen malá kovová destička s jejím jménem a datem narození a úmrtí.

Ten večer ji nechali v kostele a šli domů. Kdyby David mohl, zůstal by s ní. Uvažoval, jestli se necítí osamělá, jestli ví, kde je, jestli už se dostala do nebe, nebo jestli se tam dostane, až teprve když kněz pronese poslední slova a rakev se spustí do země. Nechtěl myslet na to, že je tam úplně sama, zavřená v bedně ze dřeva, z mosazi a hřebíků, ale otci to povědět nedokázal. Otec by to nepochopil a stejně by to nic nezměnilo. Nemohl zůstat sám v kostele, tak šel místo toho k sobě do pokoje a zkoušel si představit, jaké to pro ni asi musí být. Zatáhl závěsy na okně a zavřel dveře na kliku, aby uvnitř udělal co možná největší tmu. Pak si vlezl pod postel.

Postel byla nízká a prostor pod ní velmi stíněný. Stála v rohu místnosti, takže se David chvíli sunul po zemi, dokud rukou nenarazil do stěny, a pak pevně zavřel oči a ležel úplně bez hnutí. Po chvíli se pokusil zvednout hlavu. Narazil na prkénka, která byla pod matrací. Opřel se do nich, ale byla přitlučená hřebíky. Pokusil se rukama zvednout celou postel, jenže byla příliš těžká. K nosu mu zavanul pach prachu a nočníku. Rozkašlal se. Oči se mu zalily slzami. Rozhodl se vysoukat se zpod postele, jenže bylo snazší pod ni залézt, než se plazit ven. Kýchl a bolestivě se praštil do hlavy o prkna pod matrací. Zmocnila se ho panika. Bosýma nohama šmátral po prknech podlahy ve snaze něčeho se zachytit. Zvedl ruce, zapřel se o prkna držící matraci a začal se sunout ven, až se ocitl na samém kraji a protáhl se pod boční pelestí. Postavil se na nohy, opřel se o stěnu a zhluboka dýchal. Tak takové tedy bylo umřít: člověk skončil uvězněný v malém prostoru a shora na něj až do skonání světa doléhala nesmírná tíha.

Maminku pochovali ráno v lednu. Země byla tvrdá a všichni truchlící měli rukavice a teplé kabáty. Když spouštěli rakev do hrobu, zdála se nějaká krátká. Přitom zaživa připadala maminka Davidovi vždycky tak vysoká. Smrt ji asi zmenšila.

V týdnech, které následovaly, se David utíkal ke knížkám, protože vzpomínky na maminku byly s knížkami a se čtením neoddělitelně spjaté. Dostal knížky, které po ní zůstaly, alespoň ty považované za „vhodné“, a záhy se přistihl, jak se snaží číst romány,

kterým vůbec nerozumí, a básně, které se tak docela nerýmují. Občas se na ně vyptával otce, ale Davidův otec o knížky nejevil zvláštní zájem. Doma vždycky trávil hromadu času s hlavou zabořenou do novin, nad jejichž stránkami se tu a tam vznasel obláček kouře z dýmky jako indiánské signály. Byl posedlý tím, co se dělo ve světě, tím spíš, že Hitlerova vojska postupovala Evropou a nebezpečí, že dojde i k napadení jejich země, bylo stále skutečnější. Maminka Davidovi jednou řekla, že jeho otec kdysi hodně četl knížky, jenže ho omrzelo ztrácet se v příbězích. Nyní dával přednost novinám s jejich dlouhatánskými sloupky písmenek, které sazeč klade ručně jedno vedle druhého, aby si mohl někdo přečíst o něčem, co už ve chvíli, kdy se noviny objeví na stáncích, nebude dávno platit. Zprávy tak vlastně bledly dřív, než se k někomu dostaly, zanikaly v přívalu nových událostí z okolního světa.

Příběhy v knížkách příběhy z novin *nesnášejí*, říkávala Davidova maminka. Novinové příběhy jsou jako ryba vylovená z rybníka, která je zajímavá, jenom dokud je čerstvá, což není moc dlouho. Byly jako pouliční prodejci nabízející kolemjdoucím večerníky, úrvaní a naléhaví, zatímco příběhy – skutečné, dobře vystavěné příběhy – byly spíš jako důslední knihovníci dobře vybavených knihoven. Příběhy v novinách byly nanicovate jako kouř, měly život dlouhý asi jako jepice. Nezapouštěly kořeny, ale spíš připomínaly plevel, který se plazí při zemi a zastíňuje příběhy, které by si zasloužily žít mnohem víc. V otcově hlavě se neustále překříkovaly pronikavé a vmlouvavé hlasy, a jakmile některému z nich věnoval pozornost, utichl, aby jej ihned vystřídal jiný. Právě to Davidovi s úsměvem šeptávala maminka, zatímco otec zamračeně pobáfal z dýmky, neboť věděl, že si o něm povídají, ale ani za nic by před nimi nedal najevo, že ho to štvě.

Davidovi tedy připadl úkol sřezit matčiny knížky, které přidal k těm, jež byly koupené pro něho. Založil je mezi příběhy o rytířích a vojácích, o dracích a mořských stvůrách, mezi lidové báchorky a pohádky, protože přesně ty milovala jeho matka, když byla malá, a přesně ty jí také četl, když jí ze života začala ukrájat nemoc, která proměnila její hlas v šepot a její dech v sípání připomínající broušení zpuchřelého dřeva starým brusným papírem. Nakonec pro ni bylo dýchání tak namáhavé, že dýchat přestala. Poté co zemřela, snažil se David těm příběhům vyhýbat, protože mu maminku příliš připomínaly, jenže příběhy se tak snadno zaplašit nedají a postupně začaly k Davidovi promlouvat. Jako by v něm něco poznávaly, něco zvláštního, jako by padly na úrodnou půdu. Slyšel je mluvit: nejprve tiše a později hlasitěji a naléhavěji.

Byly to velmi staré příběhy, staré jako lidstvo samo, a zachovaly se, protože byly skutečně velmi působivé. Takové příběhy člověku doznávaly v hlavě ještě dlouho poté, co odložil knížku. Představovaly únik ze skutečnosti a současně svého druhu skutečnost. Byly tak staré a tak zvláštní, že si dokázaly najít způsob, jak existovat nezávisle na stránkách knížek, v nichž vyšly. Svět starých příběhů existoval paralelně se světem naším, jak Davidovi kdysi pověděla maminka, přičemž stěna dělící oba světy byla někdy tak tenká a křehká, že se misty mohly začít prolínat.

A právě tehdy přicházely potíže.

Tehdy se stávaly zlé věci.

Jako když se Davidovi zjevil Hákáč.

II. O Rose, o doktoru Moberleym a o významu detailů

Bylo to zvláštní, ale krátce poté co maminka zemřela, pocítil David skoro až úlevu. Nenašel pro to vhodnější slovo a vyčítal si to. Maminka odešla a už se nikdy neměla vrátit. Nezáleželo na tom, co říkal na pohřbu kněz: že se Davidova matka dostala někam, kde je jí líp a kde je šťastnější, kde už ji nic nebolí. Nepomohlo, když Davidovi pověděl, že maminka bude pořád s ním, i když ji nevidí. Neviditelná maminka s vámi může těžko jít v létě večer na dlouhou procházku a ukazovat vám rostliny a zvířata a říkat vám jejich jména, jelikož má bohaté znalosti o přírodě; nemůže vám pomáhat s úkolem do školy, neucítíte její důvěrně známou vůni, protože se k vám nenakloní, aby opravila hrbku nebo vysvětlila gramatiku či jinotaj při četbě neznámé básně; neviditelná matka si s vámi nemůže v neděli odpoledne číst, zatímco v kamnech praská oheň a do střechy a okenních skel buší kapky deště, v pokoji voní dřevo a bramborové placky.

Jenže pak si David vybavil, že v několika posledních měsících maminka nic z toho dělat nemohla. Léky, které jí předepsali doktoři, jí přivodily malátnost a nevolnost. Nedokázala se na nic soustředit, dokonce ani na úplně triviální úkoly, a rozhodně nebyla s to jít na dlouhou procházku. Někdy, a zvláště to platilo ke konci, si David přestával být jistý, jestli ho vůbec poznává. Začala být tak divně cítit: přímo nesmrděla, jen byla divně cítit, asi jako staré šaty, které dlouho nikdo nenosil. V noci naříkala bolestí a Davidův otec ji přitom držel za ruku a snažil se ji ukonejšit. Když se jí udělalo opravdu hodně zle, přivolał se lékař. Nakonec už byla tak nemocná, že nemohla zůstat ležet doma, tak přijela sanitka a odvezla ji do nemocnice. Jenže to nebyla tak docela nemocnice, protože se tam nikdo neuzdravoval a nikdo se odtamtud nevracel domů. Místo toho tam lidé byli stále tišší a tišší, až bylo to ticho nakonec absolutní a na místě, kde kdysi leželi, stála prázdná postel.

Ta „ne tak docela nemocnice“ byla dost vzdálená od jejich domu, ale Davidův otec tam chodil každý druhý den na návštěvu, poté co se vrátil z práce a s Davidem pověčeřeli. David jezdil alespoň dvakrát týdně s ním, ačkoli cesta tam a zase zpátky trvala jejich fordem osmičkou celkem dlouho, takže když David dodělal úkoly a snědl večeři, už moc volného času nezbývalo. I otce to unavovalo a David nechápal, kde bere energii na to vstát pokaždé ráno z postele, připravit mu snídaní, vypravit ho do školy a jít do práce, vrátit se domů, nachystat svačtinu, pomoci Davidovi s úkoly, jet na návštěvu do nemocnice a zase zpátky domů, uložit Davida k spánku a ještě si hodinku číst noviny, a teprve pak si jít sám lehnout.

Jednou se David uprostřed noci probudil, protože měl žízeň, a šel se dolů napít vody. Z obýváku zaslechl chrápání, a když nahlédl dovnitř, uviděl otce spát v křesle, noviny rozložené na klíně, hlavu visící křivě přes opěradlo. Byly tři hodiny ráno. David nevěděl, co má dělat, ale nakonec usoudil, že bude lepší otce probudit, protože si vzpomněl, jak jednou sám usnul vsedě na dlouhé cestě vlakem a jak ho z toho několik dní bolelo za krkem. Otec se chvilku tvářil překvapeně a možná i popuzeně, že ho někdo budí, ale vstal z křesla a šel si lehnout nahoru. David ale jistě věděl, že to nebylo poprvé, co takhle usnul, oblečený a mimo postel.

Proto když Davidova matka zemřela, znamenalo to konec jejího utrpení a také konec dlouhých cest do žluté budovy, kde lidé pomalu pohasínali, až z nich nezbylo vůbec nic. Znamenalo to žádné další usínání v křesle a žádné další večere ve spěchu. Místo toho přišlo ticho, které zavládne, když někdo odnese do opravy hodiny a člověk si najednou uvědomí, že mu chybí jejich tichý tikot, na který si už zvykl.

Jenže pocit úlevy po pár dnech odezněl a David si začal vyčítat, že byl rád, když jim odpadly povinnosti plynoucí z mamčininy nemoci, a pocit viny ho pronásledoval několik měsíců. Dokonce se prohluboval a David se cítil stále hůř a hůř a začal si přát, aby jeho maminka byla pořád v nemocnici. Kdyby tam byla, chodil by za ní na návštěvu každý den, dokonce i kdyby to znamenalo si přivstat a dodělat domácí úkoly ráno. Protože představa života bez ní pro něj byla neúnosná.

Ve škole to šlo od desíti k pěti. Vzdálil se kamarádům, dokonce ještě před prázdninami, které přišly vzápětí a jejichž teplý vánek děti rozesel daleko od sebe jako bílé chmýří pampelišek. Proslýchalo se, že až v září zase začne škola, budou všichni chlapi z Londýna evakuováni na venkov, ale Davidovi otec slíbil, že jeho pryč nepošlou. Koneckonců zůstali už jenom sami dva, jak říkal, a museli o to víc držet pohromadě.

Otec najal hospodyni, paní Howardovou, aby jim v domě udržovala pořádek a občas něco uvařila či vyžehlila. Bývala doma, když se David vracel ze školy, ale měla moc práce, než aby si s ním mohla povídat. Prodělávala právě výcvik protiletectvých hlídek, nadto se starala o manžela a o děti, takže neměla čas si s Davidem povídat ani se ho ptát, jak bylo ve škole.

Paní Howardová od nich odcházela po čtvrté odpoledne a Davidův otec se z práce na univerzitě vracel nejdřív v šest, a někdy ještě později. To znamenalo, že David trčel doma a společnost mu dělalo jen rádio a knížky. Někdy si chodil sedat do ložnice, kde ještě nedávno spával otec s maminkou. Ve skříních dosud viselo její oblečení, šaty a sukně v úhledných řadách připomínající zástupy vylišovaných lidí. David po šatech přejížděl prsty, takže šustily, a přitom si vybavoval, že stejný zvuk vydávaly, když je nosila. Pak si třeba lehl na polštář nalevo, na kterém spávala, a zkoušel hlavou najít místo, kde dříve spočívala její hlava, což se dalo poznat podle tmavší skvrny na povlaku.

Tento nový svět byl pro Davida příliš bolestný a jen těžko si na něj zvykal. Přitom se tolik snažil. Dodržoval všechny rituály. Přepečlivě počítal. Neporušil jediné pravidlo, ale život podváděl. Svět kolem vůbec nebyl tím světem z jeho pohádek a příběhů. Protože v těch bylo dobro po zásluze odměněno a zlo zase potrestáno. Nesešel-li člověk z cesty a držel-li se dál od lesa, nemusel se ničeho bát. Když někdo onemocněl, třeba král v pohádce, vydali se jeho synové do světa hledat lék, živou vodu, a pokud byl alespoň jeden z nich dost statečný a šlechetný, život krále byl zachráněn. David byl statečný. Jeho maminka byla dokonce ještě statečnější. Jenže statečnost nakonec nestačila. Tenhle svět ji neodměňoval. Čím víc o tom David přemýšlel, tím víc si přál do tohoto světa nepatřit.

Rituály dodržoval dál, i když už ne tak úzkostlivě jako předtím. Teď už stačilo dotknout se kliky dveří a zámku jen dvakrát, nejprve levou a pak pravou rukou,

hlavně aby to dohromady dávalo sudý počet. Pořád také ráno vstával z postele levou nohou a rovněž na schody v domě našlapoval jako první levačkou, ale to nakonec nebylo zase tak složité. Nevěděl, co by se stalo, kdyby své zásady nedodržel – alespoň trochu. Domníval se, že by to mohlo mít nějaký vliv na jeho otce. Možná že díky tomu, že je dodržoval, otci zachránil život, třebaže maminku se mu zachránit nepodařilo. Proto bylo teď, když zůstali už jen oni dva, nanejvýš důležité neponechávat nic náhodě.

Jenže pak do jeho života vstoupila Rose a dostavily se záchvaty.

Poprvé se to stalo na Trafalgarském náměstí, kam si s tátou vyšli v neděli na procházku, že budou chvíli krmit holuby a pak se staví na oběd v Popular Café na Picadilly. Otec říkal, že kavárnu Popular prý brzy zavřou, což Davida rozesmutnilo, protože mu připadala úplně skvělá.

Davidova maminka byla po smrti přesně pět měsíců, tři týdny a čtyři dny. V Popular Café si k nim ten den přisedla nějaká žena. Otec ji Davidovi představil jako Rose. Rose byla dost štíhlá, měla dlouhé tmavé vlasy a červené rty. Luxusně se oblékala, kolem krku a na uších se jí třpytilo opravdové zlato a diamanty. Tvrdila, že jídlu nikdy moc nedá, ale to odpoledne spořádala celou porci kuřete a ještě jí v břiše zbylo místo na pudink. Davidovi se zdála povědomá a pak mu svitlo, že přece pracovala v té „ne tak docela nemocnici“, kde umřela jeho maminka. Otec Davidovi pověděl, že se Rose o maminku opravdu moc a moc dobře starala, jenže Davidovi prolétlo hlavou, že moc dobře asi ne, když nakonec umřela.

Rose měla snahu si s Davidem povídat o tom, jak to jde ve škole, co kamarádi a co ho baví dělat po večerech, jenže David se prakticky nezmohl na odpověď. Nelíbilo se mu, jak se dívá na jeho otce, ani to, že si s ním tyká, že ho oslovuje křestním jménem. Nelíbilo se mu, jak se vždycky zlehka dotkne jeho ruky, kdykoli řekne něco vtipného nebo chytrého. A hlavně se mu nelíbilo, že se otec o ty vtipy a bonmoty vůbec snaží. To nebylo správné.

Když vyšli z restaurace a vykročili do ulice, chytla Rose jeho otce za ruku. David šel kousek před nimi a měl pocit, že jim to tak krásně vyhovuje. Nevěděl, co se děje, nebo si to alespoň namlouval. Když došli na Trafalgarské náměstí, dostal od otce sáček zrní, na které nalákal holuby. Odevzdaně hopkali k novému zdroji potravy, peří zašpiněné od smogu a prachu velkoměsta, oči prázdné a hloupé. Otec s Rose stáli opodál a tiše se spolu o něčem bavili. Když si mysleli, že se David nedívá, rychle se políbili.

A přesně tehdy se to stalo. V jedné chvíli David stál, ruku nataženou a roz-hazující zrní, a dva poněkud vypasenější holubi ho tahali za rukáv, a najednou ležel na zemi, pod hlavou otcův kabát a nad sebou hlouček zvědavých čumilů, kteří se na něj – spolu s tím divným holubem – dívali, nad hlavami tlusté mraky připomínající prázdné komiksové bubliny. Otec mu pověděl, že omdlel, a David si říkal, že to tak asi bude, až na to, že mu teď v hlavě zněly hlasy a šepoty, které tam předtím nebyly, a že si matně vybavoval jakousi zalesněnou krajinu a vyťá vlků. Slyšel Rose, jak se ptá, jestli nemůže s něčím pomoci, na což otec odpověděl,

že je to v pořádku, že Davida vezme domů a uloží do postele. S tím mávl na taxík. Než odjeli, slíbil Rose, že jí zavolá.

Ten večer, zatímco David ležel ve svém pokoji, se šepoty v jeho hlavě spojily s mumláním knížek. Musel zastrčit hlavu pod polštář a zacpat si pořádně uši, aby nic neslyšel, jelikož z dlouhého spanku právě procitaly nejstarší z příběhů a začaly se rozhlížet, kam by mohly začít prorůstat.

Ordinace dr. Moberleyho sídlila v domě s terasou stojícím u tříproudové ulice ve středu Londýna a uvnitř panovalo téměř hmatatelné ticho. Po podlahách se táhly drahé koberce a na stěnách visely obrazy zachycující lodě na moři. V čekárně seděla za stolem starší písařka s výrazně bílými vlasy, šustila papíry, psala dopisy a zvedala telefony. David usedl do nedaleké pohovky a otec se posadil vedle něho. V rohu tikaly skříňové pendlovky. David ani jeho otec nic neříkali. Především to bylo kvůli tomu, že v čekárně panovalo takové ticho, že všechno, co by řekli, by slyšela ta písařka za stolem, ale David ještě k tomu vycítil, že se na něj otec zlobí.

Od příhody na Trafalgarském náměstí ho potkaly další dva záchvaty. Každý byl o něco delší než ten předešlý a každý zanechal v Davidově hlavě ještě podivnější výjevy: hrad ověňčený třepotajícími se vlajkami, les plný stromů krvácejících rudě z puklin v kůře a strašidelnou postavu, která shrbená tiše čekala v stínech onoho zvláštního světa. Otec vzal Davida nejdřív k jejich rodinnému lékaři, k dr. Bensonovi, jenže pan Benson nedokázal vůbec stanovit diagnózu. Poslal proto Davida na odborné vyšetření do velké nemocnice, kde mu svítili do očí zvláštními lampičkami a ohmatávali mu lebku. Doktor položil Davidovi několik otázek, pár dalších položil jeho otcí, přičemž některé se týkaly Davidovy matky a její smrti. Vybidli Davida, ať počká venku, že si spolu o něčem promluví, a když po chvíli vyšel otec ven, vypadal rozčileně. Tak nakonec skončili v ordinaci dr. Moberleyho.

Dr. Moberley byl psychiatri.

U písařčina stolu zazvonil bzučák a ona pokývla hlavou na Davida a jeho otce.

„Může jít dovnitř,“ oznámila jim.

„Tak jdi,“ řekl Davidův otec.

„Ty se mnou nepůjdeš?“ podivil se David.

Otec zavrtěl hlavou a David věděl, že už s dr. Moberleym mluvil, patrně po telefonu.

„Chce tě vidět samotného. Neboj. Až skončíte, budu tady.“

David následoval písařku do vedlejší místnosti. Byla mnohem prostornější než čekárna, zařízená čalouněnými křesly a pohovkami. Stěny pokrývaly police s knihami, i když to nebyly ty knížky, co čítal David. Davidovi připadalo, že je při příchodu slyší mezi sebou mluvit. Nerozuměl téměř ničemu z toho, co říkaly, ale mluvily opravdu v-e-l-i-c-e p-o-m-a-l-u, jako by to, co se chystají sdělit, bylo velmi důležité nebo jako by ten, na koho mluví, byl velmi hloupý. Některé z knih diskutovaly zdlouhavě, *bla bla bla bla*, jako když vědci mluví do rádia a obracejí se na ostatní vědce, které se snaží ohromit svou chytrostí a zběhlostí.

Ty knihy Davida silně znepokojovaly.

Za starožitným stolem seděl malý mužik s šedými vlasy a šedým plnovousem. Stůl jako by pro něj byl moc velký. Na nose mu seděly obdélníkové brýle se zlatým řetízkem, který měl bránit tomu, aby je ztratil. Kolem krku měl trochu moc těsně uvázaného černo-červeného motýlka a oblek, který měl na sobě, byl tmavý a pytlovitý.

„Vítám tě,“ řekl na úvod. „Jsem doktor Moberley a ty budeš určitě David.“

David přikývl. Doktor Moberley ho vyzval, ať se posadí, a zalistoval v poznámkách na stole, při jejichž čtení – ať už v nich stálo cokoli – se zlehka tahal za vousy. Když skončil, zvedl oči k Davidovi a zeptal se ho, jak se cítí. David na to, že dobře. Doktor Moberley chtěl vědět, zda si je opravdu jistý. David řekl, že si je jistý dokonale. Doktor Moberley prohlásil, že si o něj otec dělá starost. Pak se Davida zeptal, jestli se mu stýská po mamince. David neodpověděl. Doktor Moberley Davidovi pověděl, že se mu pranic nezamlouvají ty jeho záchvaty a že se teď společně pokusí odhalit, co se za nimi skrývá.

Pak doktor Moberley podal Davidovi krabičku s pastelkami a list papíru a poprosil ho, aby nakreslil dům. David vzal do ruky obyčejnou tužku a pečlivě vytyčil stěny s komínem, k nim přidal pár oken a dveře, načež se pustil do obloučků střešních tašek. Úplně se do kreslení tašek zabral, když mu doktor Moberley najednou oznámil, že už to stačí, potom se na obrázek zadíval a nakonec stočil pohled k Davidovi. Zajímal se, proč nepoužil barevné pastelky. David mu pověděl, že obrázek ještě není hotový, že jakmile by dokreslil ty tašky, vybarvil by je červeně. Nato se doktor Moberley opravdu v-e-l-i-c-e p-o-m-a-l-u zeptal, proč jsou ty tašky tak důležité.

David v duchu přemítal, jestli je Moberley skutečný doktor. Doktoři měli být podle všeho vysoce inteligentní. Doktor Moberley mu zvlášť inteligentní nepřipadal. David mu proto v-e-l-i-c-e p-o-m-a-l-u vysvětlil, že bez tašek by do domu zatékalo, takže jsou přinejmenším stejně důležité jako stěny. Doktor Moberley se Davida zeptal, jestli se bojí, že dovnitř naprší, a David odpověděl, že nerad mokne. Venku to nevadilo, zvlášť když měl člověk holínky a pláštěnku, ale doma většina lidí nechodí oblečená jako do deště.

Doktor Moberley vypadal trochu zmateně.

Vzápětí Davida požádal, ať nakreslí strom. David vzal i tentokrát obyčejnou tužku, soustředěně nakreslil větve a na ně začal jeden po druhém přidělovat lístečky. Byl teprve u třetí větve, když ho doktor Moberley požádal, ať přestane. Tentokrát se tvářil, jako se občas tvářil jeho otec, když vyluštil velkou křížovku v nedělních novinách. Jako by měl co chvíli povyskočit a vítězoslavně zvolat: „Ahá!“ a třeba u toho ještě ukázat před sebe prstem, jako to dělají šílení vědci v animovaných filmech. Zkrátka a dobře, vypadal sám se sebou natolik spokojený, že už ani spokojenější být nemohl.

Potom se doktor Moberley vypytał Davida na domov, na mámu a na tátu. Ještě jednou ho vybidl, ať mu poví o svých přechodných ztrátách vědomí, jestli si ještě na něco nevzpomene. Jak se cítil, než omdlel? Zaznamenal před ztrátou vědomí nějaký nezvyklý zápach? Bolela ho potom hlava? Bolela ho předtím? Bolí ho teď?

Jenže na tu nejdůležitější věc, tedy alespoň z Davidova pohledu, se doktor Moberley nezeptal, protože zjevně předpokládal, že David při záchvatech ztrácí vědomí absolutně, že si z nich nic nepamatuje, že má zkrátka až do procitnutí „okno“.